



Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.035/2023/4.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Waldmann Gábor, (címe))

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kecskés Ákos ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 4.M.70.198/2022/13.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 4.M.70.198/2022/14.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 137 160 (százharminchétezer-százhatvan) forint perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 42 553 (negyvenkétezer-ötszázötvenhárom) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A Szegedi Ítéltábla a 2021. július 20. napján kelt Mf.I.40.025/2021/13. számú ítéletével az adott ügyben elsőfokú bírósággént eljáró Szegedi Törvényszék 1.M.70.144/2020/20. számú ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit megváltoztatva kötelezte az adott per II. rendű alperesét (a jelen per felperesét), hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek (a jelen per alperesének) 1 224 000 forintot elmaradt munkabér címén. Az adott per felperese által a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 55 537 forintra leszállította, továbbá kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10 745 forint másodfokú perköltséget.

[2] Az ítélet indokolása szerint az ítéltábla a bizonyítékok értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek 2018. július 18-tól kezdődően a felperes munkaviszonyának megszűnéséig a felperes részére munkabért nem fizettek. A felperes bruttó alapbére 2018. január 1-től 2018. december 31-ig havi 90 250 forint volt, 2019. január 1-től pedig havi 97 500 forint, így a II. rendű alperes munkabér tartozása a felperes felé 2018. július 1. és 2019. július 30. közötti időszak vonatkozásában 1 224 400 forint.

[3] A jelen per felperese a jelen per alperesének az előbbi ítélet szerint járó bruttó 1 224 000 forint munkabérből levont 226 440 forint társadalombiztosítási járulékot, valamint 183 600 forint személyi jövedelemadót és azokat az adóhatóság részére megfizette. A fennmaradó nettó 813 960 forint munkabérből ugyancsak levonta a fenti ítélet szerint a jelen per alperese által részére fizetendő perköltség összegét, majd az így fennmaradó 769 168 forintot 2021. augusztus 23-án annak bankszámlájára átutalta.

[4] A jelen per alperese kérelmére a Szegedi Törvényszék a jogerős ítélet alapján a (ügyszám) számon kiállított végrehajtási lappal végrehajtást rendelt el a felperes, mint adós ellen 410 040 forint és járulékai (5 000 forint illeték és 20 000 forint ügyvédi költség) behajtására. A végrehajtást (végrehajtó neve) önálló bírósági végrehajtó fogatosította, a felperest mint adóst a tartozás haladéktalan megfizetésére hívta fel. A követelést akként számított fel, hogy abból 410 000 forint tőke, 20 000 forint végrehajtást kérőnél felmerült költség, 5000 forint államnak járó illeték, 101 876 forint végrehajtás fogatosításával felmerült költség, ami összesen 531 916 forint.

[5] A felperes a felhívásban szereplő összeget a tartozás összegének növekedése, illetve további végrehajtási kényszerselekmények elkerülése érdekében 2022. április 19. napján a végrehajtó letéti számlájára befizette, ebből a végrehajtást kérő alperesnek 430 040 forint kifizetésre került.

A kereset és az ellenkérelem

[6] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 15 napon belül 430 040 forint megfizetésére elsődlegesen jogalap nélkül kifizetett munkabér,

másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén, továbbá 101 876 forint megfizetésére kártérítés jogcímén. Kérte az alperes perköltségben történő marasztalását is.

[7] Keresete jogalapjául a 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 164. §-át, a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:579. § (1) bekezdését, 6:518-6:520. §-ait, a 6:522. §-át és a 6:527. §-át jelölte meg.

[8] Lényegében arra hivatkozott, hogy a végrehajtási eljárás során az alperesnek megfizetett összeg jogalap nélkül kifizetett munkabérnek minősül, mert a Szegedi Ítéltábla által megítélt elmaradt munkabér bruttó összeg volt, amelyből a társadalombiztosítási járulék és a személyi jövedelemadó kötelező levonása és adóhatóság részére történő megfizetése, illetve a részére a jelen per alperesétől járó perköltség beszámítása után fennmaradó 769 168 forintot az alperes számlájára megfizette, ezzel az ítéletben foglalt fizetési kötelezettségének eleget tett. Mivel a végrehajtási eljárás során általa megfizetett összegből a végrehajtó által a jelen per alperesének tovább utalt 430 040 forint főkövetelés és 20 000 forint költség esetében a kifizetés alaptalanságát a végrehajtási eljárás megindításával a felperes maga idézte elő, az összeg az alperestől 60 napon túl is visszakövetelhető.

[9] Másodlagosan érvelt azzal is, hogy a végrehajtó felhívására a 410 040 forintot valójában az ítéleti kötelezés tartalma ellenére kétszeresen kellett megfizetnie, azzal és a végrehajtási eljárásban megfizetett költség összegével a jelen per alperese az ő rovására alaptalanul gazdagodott, így az részére visszajár.

[10] A végrehajtó részére megfizetendő egyéb költségek nem az alperesnél jelentek meg gazdagodásként, azonban azok megfizetésére az alperes felróható magatartása okán került sor, az alperes 101 876 forint megfizetésére kártérítés jogcímén köteles. E körben a kártérítés konjunktív feltételei fennállnak, ugyanis az alperes a teljesítésről tudott, tehát jogellenesen és felróhatóan indította meg ellene a végrehajtási eljárást, aminek hiányában költségei sem keletkeztek volna. Kára keletkezett, hiszen a végrehajtás költségeivel vagyona vitathatatlanul csökkent és ez a kár okozati összefüggésben áll az alperes magatartásával.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

[12] Hivatkozott arra, hogy az elmaradt munkabér után már egyszer megfizetésre kerültek a járulékok és az adók, így a felperesnek számára a jogerős ítéletben megjelölt összeget kellett megfizetnie. E körben utalt a jogerős ítélet [23] bekezdésében foglaltakra.

[13] Érvelt azzal is, hogy a jogalap nélküli gazdagodásnak csak akkor áll fenn a törvényes feltétele, ha a felek között egyéb más jogviszony nincs. A felek között azonban munkaviszony állt fenn, következésképpen a jogalap nélküli gazdagodásra irányuló kereset elutasítandó.

[14] A kártérítés jogcímén előterjesztett kereseti követelés tekintetében pedig azt állította, hogy annak egyetlen jogszabályi feltétele sem valósult meg, a felperesnek nincs kára, hiszen jogerős ítélet kötelezte az összeg megfizetésére, az alperes részéről pedig nem történt károkozó magatartás, így nem lehetett okozati összefüggés sem.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[15] Az elsőfokú bíróság 4.M.70.198/2022/13. számú ítéletével kötelezte az aleprest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 410 040 forintot jogalap nélkül kifizetett munkabér jogcímén, 20 000 forintot jogalap nélküli gazdagodás jogcímén, 101 876 forint kártérítést, továbbá 285 750 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes 31 915 forint illetéket visszaigényelhet az adóhatóságtól. Megállapította továbbá, hogy a feljegyzett 31 915 forint

kereseti eljárási illeték és az ellentmondás 15 957 forint összegű illetéke az állam terhén marad.

[16] Ítélete indokolásában rögzítette az irányadó tényállást, a felperes keresetét, az alperes ellenkérelmét és utóbbiak indokait, valamint felsorolta az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat. Emellett utalt arra, hogy az ítélet kihirdetését követően ehhez mindkét fél hozzájárult, ezért az ítélet a Pp. 347. § (2) bekezdés d) pontja alapján rövidített indokolást tartalmaz.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[17] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, valamint az elsőfokú perköltség megfizetésére történő kötelezésének mellőzését, illetve a felperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

[18] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatalakor az ő állításait nem vette figyelembe. Egyrészt azt, hogy a korábbi jogerős ítélet olyan elmaradt munkabér megfizetésére kötelezte a jelen per felperesét, amely után már egyszer megfizetésre kerültek a járulékok és az adó, így a felperesnek a jogerős ítéletben megjelölt összeget kellett megfizetnie. Másrészt azt, hogy jogalap nélküli gazdagodásnak csak akkor áll fenn a törvényes feltétele, ha a felek között egyéb, más jogviszony nem áll fenn. Márpedig a jelen esetben a peres felek között munkaszerződés volt, és ez alapján kötelezte a bíróság a jelen per felperesét elmaradt munkabér megfizetésére, emiatt a jogalap nélküli gazdagodásra irányuló felperesi kereset elutasítandó. Harmadrészt azt, hogy a kártérítés egyetlen eleme sem valósult meg, a felperesnek nincs kára, az alperesnek nincs felróható magatartása, így nem lehet okozati összefüggés a bekövetkezett kár és a károkozó magatartás között.

[19] Érvelése szerint a perben felmerült kérdés objektív megítélése nem lehetséges a NAV állásfoglalása nélkül, amelyet azonban ő eredménytelenül kért meg az adóhatóságtól, ezért indítványozta, hogy azt az ítéltábla szerezzé be hivatalból. Utalt rá, hogy ezen indítványát az elsőfokú eljárásban is előterjesztette, de azt a törvényszék figyelmen kívül hagyta, ugyanakkor el sem utasította. Hivatkozott e körben arra is, hogy a felperes gyakorlatilag semmilyen igazolással nem élt arról, hogy ő kétszeresen megfizette az adó és járulék terheket, illetve ha valóban szükségtelenül kétszer fizette be azokat, úgy a feleslegesen befizetett összegeket ő igényelheti vissza.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben történő marasztalására irányult. Költségjegyzék csatolásával 108 000 forint + áfa összegű megbízási díjat számított fel és annak megállapítását megbízási szerződés alapján kérte.

[21] Rámutatott, az alperes nincs tisztában azzal, hogy a Szegedi Ítéltábla korábbi ítéletével bruttó összeg megfizetésére kötelezte, ennek megfelelően került kifizetésre az alperesnek az 1 224 000 forint elmaradt munkabér nettó összege (769 168 forint). E körben utalt a BH+2005.6.283.I. döntésre, amely szerint a munkabér címén történt marasztalás összegét a bíróság bruttó összegben határozza meg, az azt terhelő levonásokat a munkáltatónak kell megállapítani és teljesíteni. Ebből arra következtetett, hogy az alperesnek tisztában kellett lennie az ítéletben megállapított munkabér bruttó összegével, vagy kellő körültekintés tanúsítása mellett meg kellett volna arról bizonyosodnia. Arra figyelemmel pedig, hogy az ítéletben foglaltak alapján munkabér-kifizetési kötelezettségének eleget tett, a végrehajtó felhívására megfizetett 410 040 forint tőkeösszeg jogalap nélküli gazdagodásként jelentkezett az alperesnél.

[22] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperes kártérítési kötelezettségét is arra tekintettel, hogy magatartásával okozati összefüggésben keletkezett kára, hiszen az alperes az ítéletben megállapított munkabér kifizetési kötelezettség teljesítéséről tudott, jogellenesen és felróhatóan indított ellene végrehajtási eljárást.

[23] Utalt arra is, 2022. május 25-én benyújtott keresete F/6. számú mellékleteként csatolta a NAV felé történő járulék-kifizetések igazolását, ezért az ezzel ellentétes alperesi állítás helytelen.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[24] A fellebbezés alaptalan.

[25] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján az erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezését bírálhatta felül, és csak a fellebbezésben megjelölt jogszabálysértéseket vizsgálhatta a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben előadott érvek mentén. További korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[26] Az előbbiekre figyelemmel a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva az ítéltáblának alapvetően három kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.025/2021/13. számú ítéletével a jelen per alperese javára megítélt elmaradt munkabér bruttó vagy nettó összegben került-e meghatározásra; a jelen per elbírálásakor marasztalható volt-e az alperes jogalap nélküli gazdagodás jogcímén arra figyelemmel, hogy a felperes ezen a jogcímen előterjesztett igénye a felek között fennállott munkaviszonyból származott; a kártérítésként megítélt összeg tekintetében pedig fennálltak-e a kártérítés törvényi feltételei, a kár, a munkavállaló felróható magatartása és a kettő közötti okozati összefüggés.

[27] A Szegedi Ítéltábla által az alperes javára korábban megítélt elmaradt munkabér összegével kapcsolatban a felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy az ítéltábla a jelen per felperesét bruttó összegben meghatározott elmaradt munkabér megfizetésére kötelezte, és ezzel az alperesnek is tisztában kellett lennie. E körben rámutat az ítéltábla, az elsőfokú eljárásban becsatolt ítélet indokolásának [1] pontjában az ítéltábla a jelen per alperesének bruttó alapbére összegeit tüntette fel és ezt az ítélet [25] bekezdésében levezetett számítással összevetve világosan kiderül, hogy a marasztalási összeg a bruttó havi munkabérek összesítése eredményeként került meghatározásra. Emellett helyesen hivatkozott a felperes arra az egységes bírói gyakorlatra, hogy a bíróságnak a munkáltató által fizetendő munkabért bruttó összegben kell megállapítani, illetve hogy nem kell rendelkeznie a kifizetendő összeget a jogszabálynál fogva terhelő levonásokról, ezeket – a jogszabályok alapján – a jogerős ítéletet teljesítőnek kell kiszámítania, levonnia és átutaltatnia a levont összeg jogosultjának. E bírósági gyakorlatot a felperes fellebbezési ellenkérelmében megjelölt döntésen kívül további döntések is alátámasztják (BH 1994.224.; BH 1996.235.).

[28] E körben tévedett az alperes abban, hogy jelentősége lenne annak a körülménynek, a munkáltató mikor eszközölte a bíróság által megállapított munkabér tartozását terhelő járulék és adófizetési kötelezettségét. A bíróságnak ugyanis akkor is a bruttó összeget kell ítélete rendelkező részében feltüntetni, ha a munkáltató a járulék- és adófizetési kötelezettségét az ítélelhozatalt megelőzően már teljesítette, hiszen a munkáltató munkabér tartozását a bruttó

összeg megjelölésével lehet meghatározni, amely alapján a munkáltatónak kell az előbb említett bírósági döntések szerint is az azt terhelő levonásokat kiszámítania, és az így fennmaradó összeget kell csak a munkavállalónak megfizetnie. Ez az eljárás pedig független attól, hogy a munkáltató az adót, a járulékokat mikor számolja ki, vonja le és fizeti meg a hatóságok részére.

[29] Az alperes részére végrehajtás útján megfizetett 410 040 forint tehát a munkabérnek nem az alperes számára kifizetendő része volt, az munkabérként nem járt az alperesnek, azaz jogalap nélkül kifizetett munkabérnek minősül, ezért azt a felperes jogosult volt visszakövetelni. Mivel az alperes a kifizetés alaptalanságát a végrehajtási eljárás kezdeményezésével maga idézte elő, illetve a kifizetés alaptalanságát a már kifejtettek szerint fel kellett ismernie, a visszakövetelésre 60 napon túl is sor kerülhetett (Mt. 164. §).

[30] Megjegyzi továbbá az ítéletábla, hogy az alperes NAV megkeresésére irányuló bizonyítási indítványának a fent kifejtettek értelmében nem volt indokoltsága, a NAV igazolásával bizonyítani kívánt körülmény ugyanis nem eredményezte volna a per máskénti elbírálását.

[31] A jogalap nélküli gazdagodás kérdését a fellebbezés korlátai között vizsgálva rámutat az ítéletábla, az alperes által alaptalanul indított végrehajtási eljárás során a felperestől behajtott és az alperesnek megfizetett 20 000 forint végrehajtási költség ugyancsak indokolatlanul mozdította el a felek közötti vagyoni egyensúlyt, amelynek helyreállítása volt indokolt. Nyilvánvaló azonban, hogy az a tévesen kifizetett munkabérrel azonos jogcímen a felperes részéről nem volt visszakövetelhető. Ugyanakkor az alperes fellebbezésében azt is állította, hogy a kártérítés feltételei sem állnak fenn a jelen esetben, tehát e jogcím esetleges megalapozottsága sem volt vizsgálható.

[32] Tévesen hivatkozott azonban e körben az alperes arra, hogy a jogalap nélküli gazdagodásnak csak akkor áll fenn a törvényes feltétele, ha a felek között egyéb, más jogviszony nem állt fenn. Bár az intézmény szubszidiárius (kiegészítő) jellegű, a Legfelsőbb Bíróság által kialakított és azóta is irányadó joggyakorlat szerint azonban a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazhatóságát a szerződéses kötelelem megléte önmagában nem zárja ki (BH 1983.484., BH 1985.230., BH 1990.308., BH 1997.483.). Az előbbieket miatt a fellebbezés jogalap nélküli gazdagodás körébe tartozó hivatkozása nem vezethetett eredményre, ebből következően pedig az elsőfokú ítélet ilyen jogcímen történő marasztalásról szóló rendelkezése nem volt megváltoztatható.

[33] Az ítéletábla nem értett egyet az alperes azon fellebbezési érvelésével sem, hogy a kártérítés címén felperesnek megítélt összeg tekintetében a kártérítési felelősség törvényi feltételei ne lennének megállapíthatóak. A felperes helyes érvelése szerint a munkavállaló jogellenes és felróható magatartása az adott esetben abban érhető tetten, hogy a Szegedi Ítéletábla korábbi ítéletében szereplő világos rendelkezések és a felperes önkéntes teljesítése ellenére a munkáltatóval szemben végrehajtási eljárást kezdeményezett. Ugyancsak helyesen hivatkozott arra, hogy esetében a végrehajtás 101 876 forint költsége kárként jelentkezik, hiszen ezen összeggel a vagyona vitathatatlanul csökkent. Az alperes jogellenes és felróható magatartása és a kár között az okozati összefüggés pedig nyilvánvalóan fennáll, hiszen a kár amiatt következett be, hogy az alperes jogellenesen és felróható módon végrehajtási eljárást indított a felperessel szemben. E körben az elsőfokú bíróság ítéletét ugyancsak a fellebbezés tartalmának korlátai között felülbíráva tehát az volt megállapítható, hogy a kártérítési felelősség alperes által vitatott feltételei a jelen esetben fennállnak, ezért ezen fellebbezési érvelése sem szolgálhatott az elsőfokú ítélet megváltoztatásának alapjául.

[34] A fellebbezés alaptalanságára figyelemmel az ítéletábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[35] A teljes egészében pervesztes alperest a Pp. 82. § (1) és (2) bekezdése, illetve 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú eljárással kapcsolatban felmerülő perköltségének megfizetésére. A perköltség összegét a Pp. 82. § (3) bekezdése, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján a felperes által az elsőfokú eljárásban becsatolt megbízási szerződés tartalma szerint állapította meg arra is figyelemmel, hogy a felperes jogi képviselője áfa köteles.

[36] A 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja miatt le nem rótt eljárási illeték az alperest megillető munkavállalói költségkedvezmény miatt a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján marad a Magyar Állam terhén. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján került meghatározásra.

[37] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[38] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2023. december 6.

Dr. Bálint Attila s.k.
s.k.

a tanács elnöke

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

előadó bíró

Dr. Telegdy Gergely

táblabíró